

abana

Hayatı Tahsin YILMAZ'ın
satıştaki kitapları:
YOKSULLUKTAN VARSILIKLA -İSVEÇ-
SON KÖY ENSTİTÜLÜ
ÖĞRENCİ GÖZÜYLE
KÖY ENSTİTÜLERİ (Sayı Koryük'le)
GÜRKEM YAYINEVİ

HAZİRAN 1993

SAYI 203

SANAYİ SİTESİNİN TEMELİ ATILDI

5 Mayıs'ta Abana Sanayi Sitesi'nin temeli atıldı.

1988'de kurulan Sanayi Sitesi Yapı Kooperatifi, 1989'da futbol alanının güneyindeki arsayı edinmişti.

Altyapısı tamam olan 50 dükkanlık sitenin 40 ortağı bulunuyor.

6 milyar liraya tamamlanması beklenen Sanayi Sitesi'nin olabileceği en kısa zamanda bitirilmesi isteniyor.

Halkoynları ekibinin renk kattığı temel atma törenine vali yardımcısı ve çevre belediye başkanları ile kalabalık bir izleyici katıldı.*

Törende Belediye Başkanı Şevket Yazgan şu konuşmayı yaptı:

"Uzun zamandan beri Abana'mızda sorun olmuş ve gelecekte daha büyük sorunlara neden olacak bir problemi daha çözülmemişen mutluluğu yaşadık."

Her zaman olduğu gibi küçük sanayi dükkanları Abana'mızda şehir içine dağılmış ve hem kötü bir görüntü hem de çevre kirliliğine neden olmaktadır.

Göreve geldiğimizde bu sorunu yakından yaşamış insanlar olarak ilk aşamada bugünkü soruna çözüm bulacak ve gelecekte de gereksinimimizi karşılayacak

sanayi alanını imar planımıza koyduk.

Daha sonra bu arsa Harine'den alınarak Sanayi Sitesi Kooperatifine devredildi. Kooperatifle sürekli işbirliği yapılarak hazırlanan projenin Sanayi Bakanlığında vizesi alındı.

Gördüğümüz gibi yapım aşamasına gelmiş bulunmaktadı.

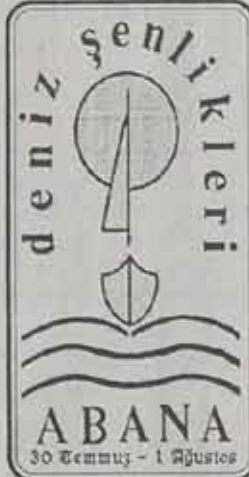
Bundan sonra da, tüm olanaklarımızı kullanarak kooperatifimize destek olacağız. Bu konuda yardımlarını göreceğimiz herkesi görevle çağırıyoruz, destek ve ilgilerini bekliyorum.

Sözlerimi, Sanayi Sitemizin bu aşamaya gelmesinde büyük emeği bulunan, başta Kooperatif Başkanı Sayın Nurettin Dikmen olmak üzere kooperatif yönetimi kurulunda görev alan değerli arkadaşlarımızı huzurlarınızda teşekkürü bir borç bilirim.

Bu törenle edinemizde aramızda bulunmanıza teşekkür eder, sitemizin kısa zamanda bitirilerek, açılışında daha görkemli olarak buraya bulunmaya bekler, saygılar sunarım.*

* Gazetemize faxla ulaştırılan bu haberimizdeki kimi yazılarını iyi okunmasını nedeniyle törene katılan konukların adlarını veremiyoruz.

soyuna bölümleri için ödenek çıkmasına büyük ilgi ve yardımlarını gördüğümüz ilimiz milletvekili Sayın Nurhan Tekinel'e Abana halkı adına teşekkürümüzü sunar, gelecek projelerimize yardımlarının devam etmeye inanarak saygılar sunarız."

DENİZBÜKÜ NAKİŞ SERGİSİ

Denizbükü köyünde "beyazı" ağırlıklı makine nakış işleri 16 Mayıs'ta sergilendi.

Oldukça yoğun bir ilgi gören sergiye çevre ilçe kaymakamları, Abana belediye başkanı, ilçemizde kimi üst düzey bürokratlar ve konuklar katıldı.

Konuklara köy halkının yaptığı pilav, bozlaşmaç, tala ve ayran sunuldu.

Kurs öğretmeni Emel Şenol, bu serginin hazırlanmasında katkıları olan başta Muhtar Ali Taşlı olmak üzere Denizbükü ve Yakabağ öğretmenlerine, köy halkına ve öğrencilerine teşekkür etti.

Bu kursun gelecek yıl da açılması isteniyor.

HANDAN DOYUM BOYABAT'TA

Abana'ya atanması birçok gazeteyle haber konusu olan Dr. Handan Doyum, yasal haklarını kovuşturarak yeniden Boyabat Devlet Hastanesindeki görevine döndü.

Spor: KAYMAKAMLIK KUPASINI ESNAFSPOR KAZANDI

Bir ay boyunca yapılan "Kaymakamlık Kupası" futbol yarışmalarına 8 takım katıldı.

Oyunlar sonucunda Esnafspor birinci, Elektromekanik A ikinci ve Elektromekanik B üçüncü oldu.

BU YAZ EĞLENCE YERLERİ GEÇ SAATLERE DEK AÇIK KALACAK

İçimiz turizm komisyonu, 21 Mayıs'ta Kaymakam Ezelettin Küçük'ün başkanlığında yaptığı toplantıda, turizme dönük işyerlerinin geçeryarısından sonra da açık kalmasını kararlaştırdı.

Bu kararın uygulanması saatleri şöyle:

- İçki lokanta, biraخانه ve kahveler saat 1.00.

- Çay bahçeleri saat 3.00.

- Lokanta, pastane, market, bakkal gibi halkın gereksinim-

lerini karşılayan yerler 4.00.

Bu işyerlerinde halkı tedirgin edecek düzeyde ses yayını ve gürültü yapılmayacak.

İşyerlerinin geç saatlere dek açık kalması kararı ilçemizde büyük hoşnutsuzluk yarattı. Bu kararın alınmasındaki olumlu yaklaşımı için Kaymakam Ezelettin Küçük'e teşekkür ediyoruz.

(Not: Kaymakam Ezelettin Küçük'ü gelecek sayımızda okurlarımıza tanıtarız.)

DEVLET HASTANESİNDE DIŞ POLİKLİNİĞİ KURULDU

Abana Devlet Hastanesinde dış polikliniği kuruldu. Bu iş için 19 milyon TL harcandı.

Bundan böyle hastanemizde röntgen çekilebilecek, diş çekimi ve dolgusu yapılabilecek.

"GENEL CERRAHI"

Ayrıca genel cerrahi için ameliyat masası, tavan lambası, anestezi ağırtı ve fotometre alındı. Bunlar için de 305 milyon TL harcandı.

RÖNTGEN AYGITI

Bugünkü değeri 150 milyon TL olan eldeki röntgen aygıtı, karanlık oda ve film banyo geçireti

olmadığından çalıştırılmıyor. Bu yüzden hastalar, film çekimi için Kastamonu'ya gitmek zorunda bırakılıyor.

Her tür çekimin yapılabileceği (çok amaçlı) bir röntgen aygıtının bugün 35 milyon liraya alınabileceği ilgililere duyuruluyor.

Röntgen aygıtı devreye sokulabilirse hastanemiz, "bölge hastanesi" özelliğinde olacaktır.

AMBULANS

Yalnızca hasta taşınması gereken Devlet Hastanesinin ambulansı, başka taşı olmasının nedeniyle öteki amaçlar için de kullanılıyor.

TEK DE PTT ÇALIŞMALARI

Son üç aydır TEK, kent içinde direk ve kablolar yenileme çalışmaları yapıyor. Kent içindeki 5 trafodan 3'ü hizmete açıldı.

Kimi yarıtağlar, yerlerine direk dikilmesine engel olmaya çalışıyor. Direk dikilen yerlerin sonradan kamulaştırılacağı bildirildi.

En büyük sıkıntının Abana-Jaebolu arasındaki direk ve kabloların yenilenmesi olduğunu belirten bir ilgilili, bu çalışmalar

sonunda elektrik kesintisi sorununun çözümleneceğini söyledi.

PTT'DE

Kent içinde yapılan PTT yenileri tünellerine kablo deniyor.

Döşeme işi bitirildi, bugün 1.000 olan telefon sayısı 1.400'e ulaşacak.

Ayrıca köylere kablo çekme çalışmaları da sürüyor. Bu yıl sonuna dek tüm köylere otomatik telefon ulaşacak.

ABANA'YA SELAM

Mehmet TİĞLİ

(Eğitim Uzmanı)

Yazına başlarken Abana'yla, Abana'yı sevenlere, Abana ve çevresinde yaşayanlara "merhaba" diyorum.

Öncelikle yılmadan, usanmadan zorlukları aşarak "Abana Gazetesi"nin yayını sürdüren Sayın Hayati Tahsin YILMAZ'a, araştırma ve kültür içeren yazılarıyla gazetesini okuyan Sayın Salim YILMAZ'a geç de olsa bir eğitimci olarak teşekkür ediyorum.

Hayati Tahsin Yılmaz Denizli'de beni buldu, evimde konuk oldu. Salim Yılmaz'ın beni tanıdığı sarımsiyorum. Ben Gül Öğretmen Okulunda öğrenciyken, Salim Yılmaz Küre'de çalışıyordu. Küre'den Abana'ya dek beraber bir yoldaşlığımız olmuştur.

Babaların saygın insan Eğitimci Necati Abimiz, eski bir Gököyü olarak bizleri izledi. Özellikle ilköğretim müfettişi iken Abana'da elimi öpmek istediğimde, "müfettiş eğitmenin elini öpmek" diyerek yanlarımdan öpüşündeki sıcaklığı buğün de duyuyorum.

(Sana 2'le)

ÇATALZEYİN PAZARI

Salim YILMAZ

Kıyıda evimden atlardım bisiklete, Haciveli'ye yöneldim. "Curnalların Yeri" olan Haciveli kayasında incelemelerde bulundum. Çeşmeden su içtim, kıyısındaki duttan yedim. Haciveli daha uyuyor.

Yeniden bisikletime atlayarak köyümün (Yeşilyuva) yoluna koyuldum. İzinimin son günü (19 Temmuz 1991). Gömütlükte, öte dünyaya göçmüş olan büyük babamın, dayımın, amcamın ve öteki yakınlarının gömütlüklerine uğrayaktım.

Ağnasma altındaki çamların arasında bisikletimden inerek bir kez daha bakmak istedim Siyelik Kayasından ve de denize. Yeşilyuva yönünden bir minibüs göründü ve durdu bisikletimin yanında. Sanki onlar da etkilenmişti Siyelik görünümünden, selamdan sonra

(Sana 2'le)

***** Gelecek sayımız haber ağırlıklı olacaktır, bekleyiniz *****

ÖMER DEMİR'İN ABANA GÜNLÜĞÜ

13 Haziran 1960

27 MAYIS DEVRİMİNİ ANLATMAK İÇİN KÖYLERE GİDİYORUZ

Devlet, öğretmenleri köylere gönderiyor. Halkla konuşulacak, 27 Mayıs Devrimi anlatılacak. Biz de Şeyhahat Köyüne gittik. Cuma namazı kılınca caminin önünde toplanıldı. Önce Safet Bey (Demirtaş) konuştu. Ama konuşması halkta yankı bulmadı. Sonra genç arkadaşımız Fethi Bey (Şener) konuştu. Ben de konuştum. Bugün bese, yarın başkaları gelecekler. İnsanlarımızı güzel sözlerle inandırmaya çalışıyoruz. Sen tepkiler olumsuzdur.

Bu insanlar bize ilgi gösterdi. Çekim buluntalar gölpe etmeyin. Gözlemler gelir geçer.

Güneş bir gün deşecek!

Şeyhahat köyüne yarında bir anne: "Antika'nın karısıym, Eş Mehmet'in halasıym" diyor. Sevgi dolu gözleri, kimsi saçlarının altında aramız gibi kalbimize inandı.

Sadek Amca (ya da Arza Mahalleindeki evine gittim). Kömüklük ağlatılmak istiyordu.

"Ben misafiri, güzelliği için değil, kalbin için istiyorum, seviyorum" diyor.

Kendisi eli beş bağlamış, derin duyulmuş, eti açık. Karlarında bir topakla omuz çürümüş bir doğu adamı. Yaşamın zorluğu yüzü kırışmış. Emsalindeki kırışıklıklarda ter izi var. Bütünü burun ter kokuyor.

Ey, her yanı kulağı kaplı dağlara arkamın dayayan köylerde yaşayanlar! Yut ufaklarını, en uç köşeleri süzen güneş gibi aydınlatılmak için geleceğiz. Artık içimiz rahat etsin. Yarınları rahat yapayacağımız. Siz ki eme uddia mayacak. Çünkü biz varız. Biz siz yetmişiz.

İçimiz baroklaşmış, sepezin süzmesi, ömrümüz uzan olmasın.

Sizleri unutmuyacağım nine, Sadek Amca hoşça kalın!

ABANA'YA SELAM

(Beyi'le)

"Sayın Salim Yılmaz'ın Orta Karadonya'nın kültürüyle, geçmişiyle ilgili, bizimle geçmişimizde hoş kumunması sağlayıcı çevre için bulunmaz bir ölümlük ve onur kaynağıdır. Günümüzde dek bu konuya kimse ilgi duymamıştır. İsteğin, bu arşivimizin içinde bir kitapta toplanmıştır. Bunun bu yazısı yayımlandığı anaemim de." Salim Yılmaz'ın müze kurulumuna ilişkin görüşlerini desteklemek ve bu için yapmaya geçişilmesine ilişkin önerilerle bulunmaktır.

Abana Demir Şenlikleri iki yıl önce izleyebilirdim. Çok genç, dinamik, çevreye egemen, sarsılmaz bile ve potansiyel olan Sayın Belediye Başkanımız Şevket Yargın'ın da katkı ve müze konularında ucak bakanlığı açtır. Şenliklerin her konuyla ilgili, düzenlenişini çok beğeniyordum.

Abana'da beş kulağı yapılıyor. Bu, çayın ve kenteleşmenin gereği ve kaçınılmazdır. Bu "betonlaşma" sürecinde "müze" için iki kulağı atıp evlerden üçü beşine emel ve bu evlerden biri belediyece satın alınmalıdır. Bu satın alınmada ev sahibi zarara sokulmamalı, kendisine gereğinde yerinin karşılığı olarak daire(ler) verilmelidir.

Satın alınan bu ev restorasyon edilerek "Günümüz Örneği Abana" adı altında müzeye dönüştürülmelidir. Müzeye, geçmişimize ilişkin yok olan ve yok olmakta olan veya (dövenen) dergene, değirmen tapından sarık ve kolpağı, Abana'da kullanılan mükararcan sandalye, sınıklarda kalan çeki çeşitleri, kamaşandan dimene, hamal semerinden at eyrine (deği), ne bulunabiliyorsa sergilenmelidir.

Belediye bu konuya ilişkin olarak Kültür Bakanlığınca para ve kılavuz sağlanabilir. Belediye başkanımızın bu konuya ilişkin kalınacağını umuyorum.

Belediye bu konuya olumlu bakmazsa, Sayın Salim Yılmaz ya da Abana Gazetesi bu konunun peşini bırakmamalı, Avrupa'daki emekçiden İstanbul'daki işadamları dek anlatılan jurnalist kaynak sağlanarak bu müze kurulmalıdır. Abana'dan İstanbul'a (ya da Avrupa'ya) yol parasını zor bulup giden ve bugün altlarında Mercedes Te gelen kardeşlerimiz bu konuya kesinlikle ilgi duymayacaklardır.

Geleceğe ilişkin kararlarla geçmiş çok önemlidir. Avrupa'da yetmiş 3, 4 kulağı en iyi anlamışın bu müze olacak kütüphanemiz. Abana Gazetesi bir köşe açarak bu konudaki önerileri sayılarına yayımlamalıdır. Belediye de bu konuda bölgeleştirmeye yapmalıdır.

İstanbul'dan aldığı işçi ve sendika kültürü ile bölgemizin üzerindeki "300 toprak"ı da dernek Abana ve çevresine turizm, yol ve fabrika olarak taşıyan, egemen güçler çemberini kırarak meclise girmeyi başaran Sabri Tağı Abanının bu konuyla da ilgilenmesi, bu konuda da bölge insanına kılavuz olacaktır. İpek tutacağı kütüphanemiz.

Gelecek kupağlar beş kulağı yapıları on kata, bir fabrikayı beş fabrikaya dönüştürebilirler. Ancak, kaybolan kültürümüzü onlarındır.

Bu müzeye kurmayı başaran kişiler, "önemli kişiler" olarak kesinlikle Abana tarihinde anılacaklardır.

Yazma sonradan film insanlara merhaba, müzeye kalkıda bulunacaklara merhaba.

Mehmet TİĞLİ

ZONGULDAK VE SAMSUN'DAN YALTA'YA ARABALI (FERİBOT)

Zonguldak ve Samsun'dan arabalı gemilerle (feribot) Ukrayna toprakları içindeki Karım Yarımadasının Yalta kentine yolculuk başlatıldı.

Beş günde bir yola çıkan arabalı, "kıyı ticareti" kapsamında 70 ton yük de alabiliyor.

Abana'nın tam karşında olan Yalta, Abana'ya İstanbul'dan yakındır.

TRABZON-SOCHİ

Trabzon'dan, Rusya'nın Sochi kentine haftada iki kez arabalı bağlantısı sürüyor. İstanbul'dan da Sochi'ye arabalı yolculuğu başlatıldı.

(Gazeteciler)

abana

SİYASAL GAZETE

HER AYIN BAŞINDA ÇIKAR

KURULUŞU
25 Ocak 1970

ÇIKARAN
Tahsin YILMAZ

GENEL YAYIN
YÖNETMENİ
Hayati Tahsin YILMAZ

YAZI İŞLERİNDEN
SORUMLU YÖNETMEN
Fahri KOŞE
Tel: 10 44 ve 20 20

ADRES
ABANA GAZETESİ
37970 ABANA
Telefon: (4664) 1068

İSTANBUL
TEMSİLCİLİĞİ
Tahsildar Sokak, 5
34460 KUÇUKPAZAR
Telefon: (1) 513 42 32

SURDÜRÖM
HER İSTİYENİR
PARASIZ YOLLANIR
(Yurtdışına Yollanmaz)

DİZİ VE BASKI
GÖRKEM BASİNEVİ
Telefon ve Telefaks
(1) 539 72 15
İSTANBUL

ÇATALZEYİN PAZARI

(Beyi'le) Yeşilyuva'dan amcamı sordular. Rahmetli Sami Amcamın Sinoplu eşi ve yakınları varmış minibüste. Onlarla konuşurken Hacıveli yönünden gelen bir araba da yanımızda durdu. İçinde, Rahmetli Basri Amcamın oğlu Mehmet Yorgancı ve Abana'da beraber okuduğumuz İğra'ya'dan Ahmet Bey vardı. Çatalzeytin'e gidiyorlarmış. İstanbul Denizyollarından arkadaş ödüklen birini göreceklermiş.

"Hadi atla; seni de Çatalzeytin pazarna götürümlü" dedi Mehmet Yorgancı.

"Bisikleti ne yapacağız?" dedim, "Abana bırak, biz seni Gedos altında bekleriz" dedi. Ben de konuklardan izin isteyerek, beş dakikada bizim eski kahvenin olduğu yerden saparak eniştim evini buldum ve akşam geleceğimi söyleyerek bisikleti bıraktım.

Badmana'yı, Yaylası (Yakabaşı) geçiyoruz. Talarlar yemyeşil fındık bahçesi olmuş, kimsicikler yok. Denizbüğü'ndeki kahvelerde durmadık. Kuğu köprüsü, Basakkaya, derken Ginolu sirtlarında pazara giden köylüleri rastlıyoruz. Kimileri araba bekliyor. Bir yerde durarak, Mehmet Bey üç kişiyi aldı arabaya.

Ginolu limanını genişletme çalışmaları var ama usuldan, Antik dünyada çok görkemliymiş Ginolu. Bir yangınla yok olmuş. Osmanlı devrinde bir ara "Ginolu Kazası"na bağlı olduğumuzu kaynaklardan öğrenmişim.

Çatalzeytin'i çok değişmiş buldum. Kıyıda ki gazi-nomsu yapı yıkılmış, yeni düzenleme yapılıyor. Yukarıya çıkan ana caddenin sağına sergilerini kuran bizim köylüleri görünce ben de ekipten ayrılıyorum. Dede sanatını sürdüren Tokur'un Kamil'in oğlu Mustafa "nalları kendimiz yapıp satıyoruz" diyor. Biçakçı'nın Ömer Amca var, eşyle tartışıyor bir satış yüzünden. Hayli yaşlanmış. Biçak ve çan alıyorum onlardan. Benim yaptığım alışveriş akillarına yatmıyor. Şaşıyorlar.

Bozkurtlu Demirci Hidayet Usta var, ürettiklerini sergilemiş. Kazmalar, baltalar, baltalı kazmalar, sivri kazmalar, görebiler, oraklar, sacayıklar, kazan ve tava aletlikleri... Hidayet Usta 58 yaşında. Rahmetli büyük babamın kahvesine ilişkin çok anılar varmış. Bozkurt'ta kasaplık yapan Eş Mehmet'in "58 kan alıp boşad"ğımı anlatıyor. "Nami semerciliği bıraktı" diyor.

1950'lerde duruyor sanıyorum zaman. Pazar yeriyöylesine görkemli ki, gözlerim kamaşıyor. Bizim sanatkarlarımız sergi açmışlar! Bir açık hava müzesi. Yalnızca çarık görünmüyor ortaklar.

Mahmut Ustadan balıyoz ve keser alıyorum. Çatalzeytinli Muzaffer Ustadan yayık, semer, kaltak, nal, mih, tarak ve öteki yapımlarından alıyorum. Bozkurt köylerinden gelip buraya yerleşen Zekeriya Açı'dan heybe, birkaç yular, nalin (takunya), nazarlık vb alıyorum. Bunları Hidayet Ustanın sergisinde biriktiriyorum. İstif kabarıyor. Daha daha eşek kolonu, kapı kolu, zincir, nal alıyorum. Biçaklar Evrenye'den geliyormuş. Urgan ve yuları da Devrekânli toptancılar getiriyormuş. Balık tezgâhi bomboş. Yerli yapım bir sepetle bir küfe seçiyorum. Bir milyonun üzerinde para harcamışım.

Kadınlar Pazarna geçiyorum. Betondan yapılmış 8-10 sıra var. Herkes aynı şeyi pazarlıyor. Biber ve fasulyeler sıralardan taşmış. Eskiye göre halkımızın varlıklı olduğu gıysilerinden anlaşılıyor. Pazara boş gelen dolu dönüyor.

Dönüş hazırlığıdayız. Aldıklarımı, kıyıda ki arabamızın yanına taşımaya başlıyorum. Birden, birinin koltuklarında sini, yastığağ ve oklava görüyorum. Satmaya gidiyor. Adamın yolunu keserek, onları da kolleksiyonuma katıyorum. Bu kadar şeyin bizim arabaya sığmayacağını düşünüyorum. Tam bu sırada kulağıma gelen "Salim Abi!" sesi çözüm getiriyor. Çinici Mehmet'in oğlumuş, "gel, çay içelim" diyor. Ellerim dolu. Sonradan babasını da görüyorum ve üç-dört kezde taşıyabildiğim araç-gereçlerimi onların minibüsüne dolduruyorum. Onlar da pazarcı.

Ben yine Mehmet Yorgancı'nın arabasıyla dönüyorum. Yeşilyuvada iniyorum, abamlara "allahısmarladık" deyip Abana'ya yollanıyorum.

Bugün sanki 1950'lerde yaşıyorum. Yorgunluk hiç yok. Bugünün anısını yazmak için sabırsızlanıyorum. Kültür varsılığımızın ayırıcına varalım, turistleri pazar yerlerimize de ötürelim. Çok etkileneceklerdir.

Hoşça kalınız

Salim YILMAZ

GÖLKÖYLÜLERDEN HABERLER

TEMSİLCİLER GÖLKÖY'DE. 6 Nisanda 20 çalışmaya için Gököylüleri de giderek temsiller, 3 hafta boyunca yapısının temelde teşkilatı çıktı. Solardan sağa doğru: Halil Çaylak, Kamil Özalp (54. Yıl), Fikri Çivlek, İhsan Ülkay (71), Hasan Emekçi, Abdülhak Bircelik, Mehmet Saydur, Muharrem Kılıç ve Cahit Kaya.

(Beyaz 4'tür)

ALAADDİN OKYAY'LA

Rahmetli Nurettin Peker rapor tutuyor.

- Alaaddin Abi, siz Haçevli'deyken buradaki (Abana) bayram törenlerine katıldınız. Babam da Yeşilyuva'dan gelirdi.

- Davul-zurna ile gelirdi. Bursa milli eğitim memurları adına buradaki töreni ben açardım. Maarif Memuru Tevfik Hoca bana açtırdı.

- Siz bile bir de Cumhuriyet'in 10. yıl kutlamalarını anlatırsınız?

- Abana o zaman köhne bir yer. Okulamızın binde kocaman bir poyna ve bir dutta bir ovez ağacı vardı. Daha ötede incirler, cevizler vardı, pazar kurulurdu. Beş öğretmenimiz olmazdı. Dört öğretmen verirdi. Uzun Nurlu adında, Taşköprü'lü çok iyi bir öğretmenimiz vardı. Bizden önce sankiyim. Ama çok ileri bir öğretmendi. Yıl 1933. O zaman İstiklal Marşı'nı bilen yok. Bir Bayrak Marşı var, onu söylüyorduk. Sözleri şöyle: "Yükseklerde dalgalanan al bayrak, -Yüksek yüksel al dalgalar saçarak, -Senin gölgen bize sıcak bir kucak, -Varlığında tütecektir ner olacak." Üç kere "haçevli" komutu verilirdi ve bu marş söylenirdi.

- İstiklal Marşı hiç mi bilinmezdi?

-Bilinmezdi. Onuncu yılın büyük törenlerle kutlanacağı yazısı gelmiş. Haçevli Yüzbaşı'nın yerinde Cumhuriyet Halk Fırkası var. Harıl harıl bayraklar dikiliyor, pankartlar yazılıyor. Önder Çakar Necati. Köyler için de pankartlar yazılıyor. "Cumhuriyet bayramımızı bütün ulusla kutlar" vs. Davullar zurnalarla kutlama yapılıyor. Her eve bir bayrak, her eve bir fenor asılıyor. Mum ya da gemici feneri. Fatma Hocayı (Gemici) bir haftalığına, İstiklal Marşını ve Onuncu Yıl Marşını öğretmesi için kursa yolladılar. Fatma Hoca önce bize öğretti, bu marşları, sonra da gençlere öğretti. O zaman Halkevi vardı, gençlere ve halka orada öğretti. O

zaman valiler parti başkanlığıydı. Nahiye müdürü de törenlere altı oklu bayrakla çıkardı. Muhtar Molla'nın Oğluydu (Mustafa Şenol). Büyük taklar kuruldu. Bu takların id yanına birer lüks lamba asıldı. Nahiye Müdürü Mahmut Bey Aşarık'e benzerdi. Tığhoğlu'nun evinde otururdu. Tiken çok kalınlığıydı. Köylü hep imişti. Atlarla gelenler de çoktu. Halk Abana'ya sığınmıyordu. Onuncu Yıl Marşını Zuhre Çiğdem söyledi. Boru gibi sesi vardı. Halk Fırkasının önüne Hasan Reis'in borulu gramofonu konmuştu. Atatürk'ün plağını (Onuncu Yıl Nutku) koydular. "Türk milleti, Kurtuluş Savaşına başladığımız yılların on beşinci yılındayız" diyordu Atatürk. Büyük bir tören oldu. Geceki fener alayının bir ucu burada (Belediye Bahçesi), bir ucu da Yukarı Abana'daki Sakar Ağanın evinin yanındaydı. Kiraz Kayasına kadar gittik. O zaman karayolu yok. Küçük bir panika yol var. Kiraz Kayasında ateş yaktık. Oyunlar falan oynandı. Davul-zurna kıyameti kopuyor. Hancı da sarhoş, yolda da. Üç gün üç gece bayram oldu. Domuzda da peçli Abana önderinden Yavuz projektör tütünü Cumhuriyet'in onuncu yılı böyle kutlandı.

Salim Yılmaz,

"Türkiye Ekonomi ve Toplumsal Tarih Vakfı"nın Toplantısı İçin Çağrı Aldı

Türkiye Ekonomi ve Toplumsal Tarih Vakfı 24, 25 ve 26 Haziran'da Ankara Ortadoğu Teknik Üniversitesi salonlarında düzenlediği "Osmanlıdan Cumhuriyete" konulu "Birinci Uluslararası Tarih Kongresi"ne Salim Yılmaz'ın (55) da çağrıldı.

Murat Yılmaz Tu'de

Göteborg (İsvet), Özet Uçak mühendisi ve pilot olması (ve de yazarımız Salim Yılmaz'ın oğlu bulunması) nedeniyle son bir yılda iki kez haber konusunu yaptığımız Murat Yılmaz (28), 18 Mayıs'ta "TRT-INT-

GÖLKÖY ENSTİTÜSÜ KÖKENLİLERİN KASTAMONU TOPLANTISI 26 HAZİRANDA YAPILYOR

Gököylüleri Enstitüsü kökenlilerin Kastamonu toplantısı

26 Haziranda yapılacak.

Girişimcilerin 26 ve 27 Nisan olarak (iki gün) önerdikleri toplantı, 27 Nisan'daki Safranbolu toplantısında "bir tam gün" olarak belirlendi. Toplantı 26 Haziranda yapılıyor.

27 Nisanda yapılan Safranbolu toplantısına Kastamonu, Bartın, Zonguldak ve Safranbolu temsil-

cileri ile İstanbul'dan Hamdi Akçoğlu katıldı. Toplam 21 temsilcinin katıldığı toplantıya çağrılan öteki kişiler gelmediler ama yapılacak programa uyacaklarını telefonla bildirdiler.

Safranbolu toplantısında belirlenen 26 Haziran Kastamonu toplantısının gündemini dörtgen içinde (aşağıda) veriyoruz.

GÖLKÖYLÜLERİN 26 HAZİRAN GÜNDEMİ

- Saat 10.00. Kastamonu Öğretmen Evinde toplanma.
- Saat 10.15. Göl Öğretmen Okuluna hareket.
- Saat 11.00. Gököylü'de programın başlaması.

GÖLKÖY'DEKİ PROGRAM:

- 1- Açılış konuşması, saygı duruşu.
- 2- İstiklal Marşı.
- 3- Marşlar.
- 4- Konuşmalar, anılar.
- 5- Tanışma ve özel konuşmalar.
- 6- Okulun gezilmesi.
- 7- Saz ekibi ve oyunlar.
- 8- Kapanış ve yemek.

UZUNYAZI HAVALANMI PROGRAMI:

- Akşam yemeği ve müzik.

MEHMET SAYDUR VE HAYATİ TAHSİN YILMAZ'DAN GÖLKÖY ENSTİTÜSÜ ÜZERİNE YENİ BİR KİTAP GELİYOR

"ANILARLA GÖLKÖY" GELECEK YILIN 17 NİSANINDA ÇIKACAK

Mehmet Saydur'la Hayatî Tahsin Yılmaz, "Anılarla Gököylü" adını alacak olan bir

kitap yazmaya başladılar.

Kitap, gelecek yılın 17 Nisanında yayımlanacak.

Kendisiyle konuştuğumuz eğitmen ve yazar Mehmet Saydur, "Anılarla Gököylü" üzerine şunları söyledi:

"Hayatî Tahsin Yılmaz'ın, daha çok kendi kışağını anlattığı "Son Köy Enstitüsü" yapıtı basında çok ilgi gördü. "Anılarla Gököylü"ü birlikte yazmayı ben önerdim. Ben köy enstitüsü kökenli değilim. Ama görevim ve ilginç gereği Gököylülere iç içeyim. Çok ilginç anılar dinledim. Hayatî Tahsin Yılmaz'ın da dostu olan birçok eski Gököylü ile ilişkilerim var. Anıları gelecek kuşaklara aktaracağız. İlginç bir yapıt çıkaracağımızı umuyoruz. Bu kitapla, hiç yazıl-

mayan Müdür Ali Doğan Toran dönemine de ışık tutacağımızı umuyoruz. Ulaşamayacağımız Gököylü arkadaşlarımızın, ağabeylerimizin ilginç enstitü anılarını bize ulaştırmalarını dileriz. Kitabı bol fotoğraflarla da süslemek istiyoruz."

"Anılarla Gököylü"ye katkıda bulunmak isteyenlerin Hayatî Tahsin Yılmaz'a (2. sayfamızdaki Abana Gazetesinin İstanbul Temsilciliği) başvurmasını isteniyor.

HAYATİ TAHSİN YILMAZ'IN KİTAPLARI KASTAMONU'DA ÜZKAN KİTAPBEVİNDE
(Cumhuriyet Caddesi, 42)

KÖY ENSTİTÜLERİNİN İLK KUŞAKLARINDAN

ALAADDİN OKYAY'LA

Salim YILMAZ

- Gökkyöy Enstitüsüne ne zaman girdiniz?

- 1940'la.

- Enstitü üssesi yıllarınız?

- İlkokulu Abana'da bitirdim. O zaman burası bucaktı. İnebolu'da ortaokul vardı ama parası olanlar okudu. Üç yıl boştu geçtikten sonra İstanbul'a gittim. Babam beni Marmara Adasındaki rahmetli teyzemin yanına gezmeye yollamıştı. Bir gün, ağabeyime, çalıştığı Güneşli'nin Oğlanın (Mustafa Kapan) "Türk Gücü" motoruna beni de almamış isvolum. Beni aldılar. İlk seferimiz İzmir'e oldu. Oradan "Dış Burma"na kırceste falan çıktık. "İslam Boğazı"na, "Dür Boğazı"na kadar gittik. 12 yaşındaydım ama makinistliği falan öğrendim.

- Babanız da mı denizeydi?

- Rahmetli babam da denizeydi. Makinistti. Cahilli ama, cahilliği sevmeydi. Okumaya hastı. Benim gemiye girdiğim öğrenince kızıyor, "ben şu kadar askerlik yaptım, cahil olduğumdan rütbem onbaşlıktan yukarı çıkamadı" diyor. Beni okutmak istediğini söylüyor. "Seni keser, Karadeniz'e atarım da gemici yapmam" diye haber yolluyor. Ömer'in Niyazi'ye yaduram telgrafı çekerek "bulduğun yerde hemen kulağından tut da al gel" diyor. Niyazi Ağabey hemen beni buldu ve getirdi buraya.

- Sonra Gökkyöy'e mi gittiniz?

- O zaman köy enstitüsü yok daha. Köy öğretmen okulu var. İnebolu'da sınav açıldı. Karadeniz İlkokulunda, 3803 sayılı yasaya göre biz köy öğretmenine olacağız. O zaman marif memuru Hasan Döler. Dişçinin babası. Bizi bir kurul önünde sınavı çekti. Sınavı kazandık. Arkadaşım da Sabri Tığlı.

- Sabri Tığlı da mı Gökkyöy'e gitti?

- O gitmedi. Sınavı kazandı ama gitmedi. Beni gittim.

- Nasıl gittiniz?

- İnebolu'dan. Bir kamyonun arkasına konulan kancenin üzerinde gittik.

- 1950'de biz de Çanakkaleli arkadaşlarla İnebolu'dan kamyonun arkasındaki yük çuvallarının üzerinde gittik. Eee?

- Bizi Şekerköprü'de indirdiler. Yoçu sorduk, "Eğitmen Kursu" dediler. O zaman Eğitmen Kursu diye anılıyor. Okula varınca bizi bir bekeçi karşıladı. "Talebe misiniz?" dedi. "Siz açsınız" dedi. Hemen bize kahvaltı verdiler. Akşamda kaldığına göre bal bile yedik. Bize yatakhane gösterdiler, yatardılar. Sabahleyin kahvaltıdan sonra bizi çalışmaya götürdüler. "Ben çalışmam" dedim. Üzerimde, İstanbul'dan aldığım "Öz" marka elbese vardı. "Ben çalışacak olsaydım, babamın evinde

çalışırdım, bizde iş yok!" dedim. "Kaçarım ben buradan" dedim. Giregöz'den Yoğurtçu'nun Ahmet (Ama) vardı. Şinasi Yazgan geldi, İzzar'ın Mehmet geldi sordular. Şimdi öldü. Bunlar da işten korktular. Yoğurtçu'nun Ahmet'in karnı da doymuyor. Ben ekmeğimi veriyordum, "aman kaçma, sen kalırsın, iyi bir öğretmene olacaksın" diyor. Topal Yusuf da gelmişti (rahmetli), Yusuf onu kaçıyordu. Ben Ahmet'e kazağımı falan da vermiştim. Sonradan İzzar'ın Mehmet de kaçtı, bir ben kaldım.

- Tazminat yok muydu?

- Taahhüt senedi vardı ama bilmem ne oldu? Biz yine çalıştırıyorlar. Bir gün ben de kaçacak oldum, müdüre söyledim. Müdürümüz meşhur Ali Doğan Toran'dı. Çok sevdiğimiziz, babacan adamdı. 2.000 kişinin adını, soyadını biliyordu. Beni çağırıyor. "Sen misin kaçacak olan?" dedi. "Benim" dedim.

"Neye kaçacağını?" dedi. "Ben buraya çalışmaya gelmedim. Üzerim başım berbat oldu. Elime falan bakılmıyor. Ben amele değilim!" dedim. "Oğlum" dedi, "bunları yeni bir kuruluş. Herkes kendi binasını kendisi yapacak. Geciken sonra rahat edeceksiniz. Yaın sobalar yansacak, sobanın başında derslerinizi yapacaksınız" falan dedi. Ben yine "siz ne dersiniz deyin, ben kaçacağım" dedim. "Kaçamazsın" dedi. "Seni öyle bir döverim ki, dünyaya geldiğine pişman olursun" dedi. Sonra celinde bir kâğıt çıkardı. Babam o zaman asker. İhtiyat askeri, Savaş yıllarındayız.

- Babanız mektup mu yazmış?

- Babam yollamış. Kâtip Ahmet'in babası Katrayılan'ın Rıza'ya yazdığı eski Türkçe ile. Okuyuverdi müdür.

- Ne diyor mektupta?

- "Kıymetli Müdür Bey" diye başlamış. "Ben falanca numaralı öğrenciniz Alaaddin Okyay'ın babasıyım. Filan yerde askerliğimi yapmaktayım. Ben 4. Orduda askerliğimi yaptım. Dört sene savaşım. Sonra Rusya'ya esir gittim. Rusya'da dört sene kaldım, kaçtım geldim, İstanbul'da Milli Orduya katıldım. Cephane kaçırdım, şunu yaptım, bunu yaptım" diye bir bir anlatıyor. Sonra da okuyamayıp cahil kaldığını, benim öğretmene okulunu kazanmama çok sevindiğini, oğlu gibi evertip kızı gibi satmasını, bütün "terbiye"mi vermesini, her şeyimin ona (müdür) ait olduğunu yazıyor; "oğlumun önce Allah'a, sonra da sana emanet ediyorum" diyor.

- Siz ne dediniz bu mektuba?

- Ne diyeyim. "Bu okuldan herkes kaçır, sen kaçamazsın!"

diyor müdür. "İyi bir öğretmen olacaksın. Seni yetiştireceğim" falan filan dedi. Hemen telefonu aldı eline, kütüphaneye telefon etti. Hasan Abi var orda. Öğrencilerden Taşköprülü Hasan Yılmaz "iyini bırak, doğru buraya gel" dedi ona. Hasan Abi gelince benim için "bu arkadaşın al, sana yardımcı olacak. Kitapları tasnif edecek. Steak sobanın başında oturacak. İşe mişe gitmeyecek. Bunu idare et!" dedi. Kitaplıkta Raşit Tiryaki adında bir arkadaş da vardı. Onlar beni idare ettiler, okula alındım. Sonra her yandan öğrenciler geldi, derslere başladık. Her şeyimiz iyiydi. Bir ana-baba yapmaz bize yapılan iyiliği. Öğretmenlerimiz çok iyiydi.

- Kaç öğrenci vardı okulda?

- 2.000 kadar varlık. İlk yıl sınıftımız 60 kişiydi. Biz çok dikülük. Kaçan çok oldu. Sana ta ayrılan çok oldu. Okumayanlar çok oldu. İkinci sınıfa isyan çıkardı!

- Ne isyanı?

- O zaman 4274 sayılı Köy Enstitüleri Kanunu çıktı. Bu kanunla yedeksubaylık hakkımızın kaldırıldığı söylenildi çıktı. Biz de "Allahasmarladık" diyerek koylerimize dağıldık. Okulda kimse kalmadı. Dersler kesildi. Birkaç gün sonra bizi istediler. Günlük Mükârlar bizi erik ağaçlarının altında topladı. Kanun getirtirmiş. Okudu, yedeksubaylık hakkımızın olduğunu açıkladı ve biz yeniden "bismillahirrahmanirrahim" dedik.

- Kaç yıl okudunuz?

- Beş yıl. 1945'te bitirdik.

- Siz savaş yıllarında okudunuz Yoksuluk çekmediniz mi?

- Çektik, çektik. O zaman Dr. Refik Saydam başbakandı. Sayılmayacak kadar iyilikleri vardı adamın. Öyle cesareti idi ki, "bu tek parti devrinde bütün işler A'dan Z'ye bozuktur" diye biliyordu. Düzeltmeye ömrü yetmedi. Sonra Suraçoğlu geçti, günde 300 gr. ekmeğe yedik biz.

Sabahları dört tane patates; öğlenleri ve akşamları 150'ger gr. ekmeğe. Bunlarla dayanıklı.

- Hastalık?

- Bir sorun vardı. Üstü malaneleri geldi, opdan kuruldık. Su sonumuz vardı, o da halledildi. Hamam yapıldı. Yemekler düzenli çıkmaya başladı. Yemekler düzenli çıkarmaya öğretmenleri, müdürü eleştirirdik. "Funda çamur gibi ekmeğe çıkıyor, niye diğerleri miyorsunuz?" derdik.

- Okulda işler nasıldı orada?

- Sabahleyin elinastık vardı. Taş yağsa bu çimastık yapırdı. Milli oyunlar oynanırdı. Akşam olunca "birleşik çalışma" yapardık. Milli oyunlardan tut da, davul, zurna, keman, mandolin, saz, gitar çalmak gibi akla ne gelirse çalışılırdı. Akordeon, mızık, ka... Dört sesli koro vardı. Müzik öğretmenimiz Bedri Akalin'di. Sonra matematik öğretmenlerimiz çok kuvvetliydi. Hüsnü Koçoğlu, Hüsnü Tanner, Mustafa Yaldir vardı. Hilmi Bilginer vardı.

- Kitaplıklar?

- Kitaplıklarımız çok düzensizdi. Haftada en az bir kitap okumak zorunlu idi. Okuduğumuz kitabın özeti yazılırdı.

- Hasan Ali Yücel'in çevirttiği kitaplardan okur muydunuz?

- Onların hepsini okuduk.

- Öğretmenliğe nerede başladınız?

- 1945'te Hacıvelî'de başladım.

- Sizde önce öğretmen var mıydı Hacıvelî'de?

- Rahmi Bilecen vardı, Ankara Muallim Mektebi mezunu. Çok değerliydi. İstiklal Madalyası vardı. Mezarı da Hacıvelî'dedir. Onun yanında öğretmenliğe başladım.

- Köy enstitüsü olduğunuz için yedeksubaylıkta size ayrımlı yapıldı mı? Bilirsiniz, sizden sonrakiler çok çektiler.

Bazı subaylar "bunlar İsmail Hakkî'nin; Hasan Ali Yücel'in kulları" diye bizi halife almak istedi. Yedeksubay yapmamak istedik. Ama görüldü ki, biz soyleniler gibi kötü değiliz, hakkımızı verdiler. Ben topçuydum. Yıl 1946. Hatta subaylarımızdan biri Tonguç ve Yücel'in görevden alınmasını özene "köy enstitülerini kaptanların iki gözünü kör olsun" dedi. O zaman Avukat Kenan Öner ve Mersal Fevzi Çakmak çok uğraştılar köy enstitüleri ile. Biz yediler. Keçi, kendi yarurumunu yedi. Bizler köylüleri uyandırıyorduk, ağaların elinden kurtarıyorduk. İşlerine gelmedi.

- İki konuda Abana'da da sokaklarımız oldu mu?

- Ben buraya geldiğim zaman, rahmetli hocam Fahri Bey (Yazgan) beni bağırma bastı. "Sana değil, köy enstitüsü mezunlarından birine bir şey yapamın, bir şey söyleyenin gözlerini oyarım!" dedi. "Köy enstitülerinden çıkarılan değerli evlatlarımızdır" dedi. Bir de Harmason'da Horoz'un Mustafaferdi vardı. Mektupları dükkânları Cennet olsun.

- Fahri Bey ilcediye hastakını mıydı?

- Evet.

- Burada sizlere köylü gözle bakılan var mıydı?

- Olmaz mı? En yakınlarımız bile, adları gerekli değil, beni komünistlikle damgalaylardı. Yılurca Borkurt Belediyeye. Baykan Kâzım, bu zehiri etrafına yaydı. Bizi köylü göstermeye çalıştı.

- Doğum yılınız?

- 1924.

- Hacıvelî'de bir mayın patlamıştı, siz o zaman neredeydiniz?

- Olay 1940'da oldu. Ben o zaman öğrenciydim. Kastamonu Müzesinde gördüm parçalarını.

(SÖZÜK 314)

Gazetemizi Sürekli İzleyemeyenler!

ABANA GAZETESİNİ

PARASIZ OLARAK İZLEMEN İSTİYORSANIZ, AŞAĞIDAKİ "BİLDİRİM"İ DOLDURUP YOLLAYINIZ

abana GAZETESİ

PARASIZ SÜRDÜRÜM BİLDİRİMİ

(İSTANBUL TEMSİLCİLİĞİMİZE YOLLAYINIZ)

ADI VE SOYADI	BABA ADI	TARİH VE İMZA
DOĞUM YERİ	ÖĞRENİMİ	İŞİ
ADRESİ		